

MATKARAPORTTI

Icomin 23. yleiskonferenssi
Cidade das Artes, Barra da Tijuca, 10.-17. elokuuta 2013
Pauli Sivonen, johtaja, Serlachius-museot, 30.9.2013

Otin osaa Icomin 23. yleiskokoukseen, lähinnä ICEE:n eli kansainvälisen näyttelyvaihtokomitean istuntoihin.

Varsinainen ohjelma alkoi 12.10. Cidade das Artesin uusissa tiloissa. Järjestelyt tökkivät: minulle ja muille takaosaan päätyneille ei riittänyt tulkkauslaitteita. Kun avajaisseremonian kaikki viralliset puheet ja ensimmäiset keynoteet pidettiin portugalilaisella kielellä, en ymmärtänyt asioista mitään. Seremoniat vaikuttivat yllättävän pömpöseiltä.

ICEE:n ensimmäinen istunto järjestettiin samana päivänä. Komitean istuntojen teemana oli *The Social Effect of a Shift in Public-Private Partnerships in Museums*. ICEE:n ranskalainen preesidentti Anne-Cathrine Hauglustaine-Robert alusti aiheesta kertoen, että julkisen rahoituksen piirissä olevat museot tekevät nykyisin hyvin paljon yhteistyötä yksityisellä sektorilla toimivien firmojen kanssa. Tarkoituksena oli luonnollisesti keskittyä erityisesti näyttelytuotannon ja -vuokrauksen piirissä tapahtuvaan yhteistyöhön.

Varsinaisen ensimmäisen session (iltapäivä 12.10) aiheena oli *Sponsoring and Fundraising for Museums: The (Dis)Advantage of Special Relationships*, moderaattorina italialainen Alex Susanna Exponasta. Sessio ei oikein ollut onnistunut: neljästä puhujasta paikalla olin vain minä, ja itsekin sain tietää vasta Rioossa, että aiheeni oli siirretty tähän session. Lopputulos oli aika erikoinen. Moderaattori alusti aiheesta, josta ei varsinaisesti sitten esitelmöinyt kukaan. Oma aiheeni oli *Public and Private Museums in Finland: Possibilities and Problems in Budgeting Major Projects*. Käsittelin siis museoiden rahoitusmalleja laajemmalla kannalla, esimerkkeinäni kolme suomalaista yksityistä instituutiota: Serlachius-museot, Mobilia ja Heureka. Keskustelu oli kuitenkin ihan hedelmällistä. Suomalainen institutionaalinen kulttuuri eroaa aika paljon monien muiden maiden vastaavasta, ja oli hyödyllistä kuulla erilaisista tavoista rahoittaa museotoimintaa. Iltapäivä oli sitten varattu ICEE:n vaaliasioille, jotka skippasin ja lähdin itsekseni tutustumaan Rion museoihin. Käsittelen nämä bench mark -toimenpiteet erikseen lopuksi.

Toinen sessio järjestettiin 14.10. Aiheena oli *Coping with Lower Budgets*, moderaattorina Marlies Kleiterp Amsterdamin Eremitaasista. Puhujina toimivat Robert "Mac" West (Informal Learning Experiences, USA), Anne Marie Raymond (Canadian Museum of Civilization, Kanada) ja Amanda Mayne (British Museum, UK). Tärkeimmät sanat tässä esitti mielestäni ensimmäinen puhuja Robert West. Hänen aiheenaan oli *Different Responses for Different Museums*, ja hän kertoi aika karusti USA:n museoiden tämän hetken budjettiongelmista. Esitelmä oli havahduttava. Tuli mieleen, että suomalaisilla museoilla on sentään asiat vielä aika hyvin. Kahden muun puhujan esitelmät olivat aika lailla lähinnä heidän omien museoidensa toiminnan esittelyä, eivätkä ne kovin hyvin istuneet session varsinaiseen teemaan.

Tämän jälkeen seurasi pieni välisessio, jossa esiteltiin näyttelyvaihdon kannalta kaksi ajankohtaista projektia. Hollantilainen Han Meeter (ja joku muu, jonka nimeä en saanut ylös) esitteli Internetiin kehitteillä olevaa Exhibitions Website Platformia, ja saksalainen Christoph Scholz kertoi tulevasta The Touring Exhibitions Meetingistä. Jälkimmäinen vaikutti aika kaupalliselta messulta.

Lopuksi järjestettiin vielä ICEE:n kokousten klassikko, *Marketplace of Exhibitions*. Tämä on oman kokemukseni mukaan ICEE:n konferenssien parasta antia: eri museot ja näyttelyiden kaupalliset tuottajat saavat lavan haltuunsa vuorotellen muutamaksi minuutiksi esitelläkseen vuokralle tarjolla olevia näyttelyitään. Konsepti on mainio: mahdolliset vuokranäyttelyitä etsiskelevät museot näkevät nopeasti, millaista tarjontaa löytyy, ja voivat sitten jatkaa keskusteluita yksityisesti kiinnostaviksi kokemiensa kumppaneiden kanssa.

Samana päivänä ja iltana järjestettiin vielä veneretki Rion lähivesille. Tilaisuus oli oiva mahdollisuus verkottua uusiin kollegoihin ja vaihtaa kuulumisia vanhempien tuttuja kanssa.

ICEE:n kolmas sessio järjestettiin 15. elokuuta. Teemana oli nyt *Public-private Partnerships in Exhibition Projects: Examples of (Un)Successful Cooperation Projects*, moderaattorina Amy Bornkamp (The Field Museum, Chicago, USA). Puhujina toimivat Dana Andrew Victoria & Albert Museumista sekä huonovointisen Amy Noble Seitzin lyhyellä aikataululla korvaamaan joutunut Diane C. Salisbury Exhibits Development Groupista. Andrew kertoi erittäin kiinnostavasti V&A:n hittinäyttelystä David Bowie is, erityisesti yhteistyöstä Sennheiserin kanssa. Olemme itse tehneet Sennheiserin kanssa Mäntässä yhteistyötä samojen laitteistojen kanssa kuin V&A tässä näyttelyssään, ja olikin hyödyllistä kuulla kollegoiden kokemuksista. Salisburyn paikkausluento oli koko lailla hänen oman taustayhteisönsä esittelyä.

ICEE:n hallintokokouksiin en ottanut osaa.

ICEE:n konferensseissa on mielestäni parasta huolellisesti järjestetyt *Behind the Scenes Study Tourit*. Tällä kertaa vierailtiin kahdessa museossa: Museu do Arte Moderna do Rio de Janeirossa ja uudessa Casa Daroksessa. Edellinen oli aika tyypillinen modernin taiteen museo, komeassa modernistisessa rakennuksessa kylläkin. Sen sijaan Casa Daroksen toiminnasta olin hyvin vakuuttunut. Yksityinen säätiö tarjoaa museokävijöilleen kautta linjan sellaista laatua, mitä museoissa maailmalla harvoin näkee. Myös kolumbialaisen taiteen näyttely oli mielestäni kiinnostava.

Muuten näin seminaaripäivien kuluessa noin kymmenkunta eri museota. Kokonaisuudessaan Rion museotarjonta ei erityisesti säväyttänyt. Oli tyypillistä kulttuurihistoriallista museota, modernimpaa vuorovaikutteista toimintaa ja aika tavanomaisia taidemuseoita.

Parastahan näissä kansainvälisissä tapaamisissa on verkottuminen. Kotiin tuli tuliaisina kolmisenkymmentä käyntikorttia ja sähköposteja on jo vaihdettu kokouksen jälkeen kiivaaseen tahtiin. Maailmalla olisi paljon vuokranäyttelyitä tarjolla, ja tulemme jatkossa Mäntässäkin entistä tiiviimmin miettimään niiden tarjoamia mahdollisuuksia.

Tulevana vuonna olemme (yhdessä espoolaisten ja tamperelaisten kollegoiden kanssa) itse Mäntässä järjestämässä ICEE:n seuraavaa konferenssia. Siinä mielessä oli tärkeää kokea tämä seminaari ja analysoida sen onnistuneet ja vähemmän onnistuneet piirteet.